

CEGESOMA NEWSLETTER

NR 14 - APRIL 2015

[nl](#) [fr](#) [en](#)

DUBBELTENTOONSTELLING: BEVRIJDING! BELGEN IN DUITSE KAMPEN

Het CegeSoma, Kazerne Dossin en het Nationaal Gedenkteken van het Fort van Breendonk sloegen de handen in elkaar om de zeventigste verjaardag van de bevrijding van de nazikampen te herdenken. Op 2 april 2015 opende de dubbeltentoonstelling 'Bevrijding! Belgen in Duitse kampen' in Kazerne Dossin en het Fort van Breendonk. [\[MEER INFO\] \(http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2917&pag0nbr=30&pagofs=0\)](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2917&pag0nbr=30&pagofs=0)

DE SHOAH VERTONEN ZONDER EROVER TE SPREKEN?

In Babi Jar, vlakbij Kiev, vond in 1941 een groot bloedbad onder Joden plaats. De plaats werd een massagraf. Hoe bracht de Sovjetcinema het lot van de Joden in Oekraïne in beeld? Specialiste ter zake Vanessa Voisin komt er op 29 april over vertellen. [\[MEER INFO\] \(http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2933\)](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2933)

BRONNENMATERIAAL OVER HET MILITAIR GERECHT NIET LANGER MISKEND

De geschiedenis van de in 2004 afgeschafte Belgische militaire rechtspraak werd lang over het hoofd gezien. Op donderdag 30 april 2015 plaatst een studiedag in de Koninklijke militaire school de bronnen van het Belgisch militair gerecht terug in het daglicht. [\[MEER INFO\] \(http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2914\)](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2914)

JONG GESCHIEDENISTALENT VERZAMELT BINNENKORT VOOR DE TIENDE KEER

Op vrijdag 24 april 2015 laten we voor de tiende keer inmiddels afgestudeerde historici aan het woord die een dijk van een scriptie schreven. De centrale thema's zullen u niet verbazen: de Eerste en de Tweede Wereldoorlog. [\[MEER INFO\] \(http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2920\)](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2920)

AUTHENTIEK BRONNENMATERIAAL OVER DE SHOAH IN WEST-EUROPA GEBUNDELD

Binnenkort verschijnt er een boekdeel over de Jodenvervolging in West- en Noord-Europa. Het volume presenteert authentiek bronnenmateriaal en persoonlijke manuscripten. Op dinsdag 28 april 2015 komen twee redacteurs naar Brussel. [\[MEER INFO\] \(http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2926&pag0nbr=30&pagofs=0\)](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2926&pag0nbr=30&pagofs=0)

Dubbeltentoonstelling: Bevrijding! Belgen in Duitse kampen

Het CegeSoma, Kazerne Dossin en het Nationaal Gedenkteken van het Fort van Breendonk sloegen de handen in elkaar om de zeventigste verjaardag van de bevrijding van de nazikampen te herdenken. Op **2 april 2015** opent de dubbeltentoonstelling 'Bevrijding! Belgen in Duitse kampen' in Kazerne Dossin en het Fort van Breendonk, met nooit eerder vertoonde foto's die een onthullende kijk bieden op de laatste oorlogsmaanden van 1945. .

Kazerne Dossin: missie van Zeeland

De tentoonstelling in Kazerne Dossin is gewijd aan de Belgische zending bij de bevrijding van Buchenwald. De collectie toont de doortocht door het desolate Duitsland, maar ook het kampleven van daders en slachtoffers, folteringen, de bevrijding en repatriëring. Zwaartepunt vormen de portretten van bevrijde Belgen waarvan Kazerne Dossin er een zestigtal wist te identificeren en hun levensverhaal te reconstrueren. De ontmenselijkte gevangenen, die in Buchenwald louter een nummer waren, krijgen zo opnieuw een gezicht.

Fort van Breendonk: Paul Lévy

In het Fort van Breendonk ontdekt de bezoeker het parcours van de Belgische oorlogscorrespondent Paul Lévy. Samen met cineast/fotograaf Raphaël Algoet volgde hij de geallieerde troepen door België, Nederland en Duitsland. Lévy, zelf voormalig Breendonk-gevangene, had bijzondere interesse in de kampen en de gevangenen. De tentoonstelling treedt aan de hand van foto's, voorwerpen en artikels in zijn voetsporen.

Bevrijding van Buchenwald. (CegeSoma, Algoet Collectie, nr. 96631)

[Inleiding van Rudi Van Doorslaer](#) bij de opening van de tentoonstelling op 2 april in Kazerne Dossin

Meer informatie: [Kazerne Dossin](#) en [Fort van Breendonk](#).

19 / 3 / 2015 - 7 / 4 / 2015

◀ [Terug](#) ▶

De Shoah vertonen zonder erover te spreken?

In Babi Jar, vlakbij Kiev, vond in 1941 een groot bloedbad onder Joden plaats. De plaats werd een massagraf. Hoe bracht de Sovjetcinema het lot van de Joden in Oekraïne in beeld? Specialiste ter zake **Vanessa Voisin** komt er op **29 april 2015** over vertellen.

De Shoah en documentaire films

Het Rode Leger ontdekte de site van Babi Jar op 6 november 1943. Daarna werd ze meermaals gefilmd door cameramensen van de Sovjet-Unie, onder meer in opdracht van regisseur Alexander Dovjenko. In zijn twee grote documentaires over Oekraïne tijdens de oorlog zweeg de filmmaker echter resoluut over het lot van de Joden in Oekraïne, zoals ook het geval was bij de meerderheid van films en nieuwsberichten uitgezonden in de loop van het conflict. Mark Donskoï vertelde in zijn fictie-film *Nepokorennyye* wel op een zeer krachtige manier over het bloedbad van Babi Jar. Aan de hand van dat voorbeeld zal Vanessa Voisin het hebben over de karakteristieken van de (documentaire) cinema en het ambigue discours van de Sovjet-Unie over de *Shoah*. De beelden over Babi Jar zullen besproken worden in het perspectief van de omstandigheden waarin ze tot stand kwamen, de opzet van hun verspreiding en hun verhouding tot de geschreven pers.

Vanessa Voisin is doctor in de Geschiedenis. Na haar afstuderen was ze betrokken bij een project over bioscoopjournaals en documentaires over de Sovjet-Unie. Momenteel is ze lid van een onderzoeksproject over cinema in de Sovjet-Unie tijdens de Tweede Wereldoorlog, waarbinnen ze postdoctorandus is en waarvoor ze meewerkte aan de tentoonstelling "*Filmer la guerre: les Soviétiques face à la Shoah, 1941-1946*".

Praktisch:

- Conferentie in het Frans
- **Woensdag 29 april 2015**, van **14u30** tot 16u.
- DConferentiezaal van het CegeSoma, 29 Luchtvaartsquare, 1070 Brussel.
- Gratis inschrijving voor 27 april via cegesoma@cegesoma.be of 02/556.92.11

10 / 4 / 2015

Russian Archives Online, RGAKFD.

◀ [Terug](#) ▶

Bronnenmateriaal over het militair gerecht niet langer miskend

De geschiedenis van de in 2004 afgeschafte Belgische militaire rechtspraak werd lang over het hoofd gezien. Op donderdag **30 april 2015** plaatst een studiedag in de Koninklijke militaire school de bronnen van het Belgisch militair gerecht terug in het daglicht. Aarzel niet om u aan te melden.

Inventarisatie wijst op veelbelovende onderzoeksperspectieven

Sinds 1 januari 2004 is het militair gerecht in vreedstijd afgeschaft in België. Deze hybride instelling verleende tot dan een uitzonderingsrechtspraak. Haar geschiedenis werd lang over het hoofd gezien, maar recent herleefde de interesse. Interessante archiefbestanden (19de en 20ste eeuw) van het Krijgshof, de krijgsraden en hun krijgsauditoraten werden de laatste jaren in het Rijksarchief ontsloten. Deze bronnen openen veelbelovende onderzoeksperspectieven en leveren ook verklaringen voor een aantal hedendaagse debatten.

Studiedag over bronnen en lopend onderzoek

Op 30 april 2015 organiseren de Koninklijke Militaire School, het Rijksarchief, de UCL (CHDJ) en het CegeSoma, in het kader van de [IUAP "Justice & Populations"](#), een studiedag over deze bronnen. Het is een uitgelezen kans om archivariissen, onderzoekers en het geïnteresseerde publiek samen te brengen rond deze bronnen en het gebruik ervan. Beschikbare archieven en onderzoeksinstrumenten zullen onder de aandacht gebracht worden. Uiteraard worden de bronnen gekaderd door de presentatie van lopend historisch en juridisch onderzoek dat de kennis over het militair gerecht verdiept.

Enkele behandelde thema's zijn de relatie tussen het militair gerecht en de burgerbevolking, militaire delinquentie in garnizoenssteden, de rehabilitering van gefusilleerden en de Duitse en Belgische repressie tijdens en na de Tweede Wereldoorlog.

Hier vindt u het volledige [programma](#) van de studiedag.

Registratie is gratis maar verplicht, **ten laatste op 22 april 2015**, via de website: www.rma.ac.be/30apr15.

Krijgsraad te velde van het Belgisch leger in 1914-1918. (Privé-collectie)

◀ [Terug](#) ▶

Jong geschiedenistalent verzamelt binnenkort voor de tiende keer

Op **vrijdag 24 april 2015** laten we voor de tiende keer inmiddels afgestudeerde historici aan het woord die een dijk van een scriptie schreven. De centrale thema's zullen u niet verbazen: de Eerste en de Tweede Wereldoorlog.

Elk jaar gaan we op zoek naar één of meerdere thema's die tijdens het vorige academiejaar aan de Belgische universiteiten op een brede belangstelling konden rekenen in het afstudeeronderzoek. We selecteren daarbij beloftevolle masters in de hedendaagse geschiedenis en geven hen de kans om de resultaten van hun scriptieonderzoek te presenteren aan een breed publiek.

Dit jaar werden twee thema's weerhouden: de Eerste en de Tweede Wereldoorlog. Volgende scripties komen alvast zeker aan bod: *La Belgique et les Belges face à la "question arménienne" (1915-1923)*, *Le cinquantenaire de la Grande Guerre vu par la RTB, Een discoursanalyse van Vlaams-nationalistische genderconstructies in herdenkingen van de Eerste Wereldoorlog*, *Van epuratie tot re-integratie: Het herstelbeleid van de burgerlijke rechtbank inzake epuratie in het arrondissement Dendermonde*. Klinkt veelbelovend!

Masterscripties dreigen na indiening helaas nog al te vaak in universiteitscatacomben te bestoffen. Het onderzoek dat veel bloed, zweet en tranen heeft gekost, verdient beter.

U vindt het programma [hier](#)

Praktisch:

- Locatie: conferentiezaal CEGESOMA, Luchtvaartsquare 29, 1070 Brussel.
- Tijdstip: aanvang voorzien rond 9.30u, het einde rond 17u.
- Aanmelding: toegang is gratis, maar gelieve u vóór 22 april in te schrijven. Dat kan via e-mail ([Karel Strobbe](#)) of telefonisch (02.556.92.11).

7 / 4 / 2015

◀ [Terug](#) ▶

Authentiek bronnenmateriaal over de Shoah in West-Europa gebundeld

Binnenkort verschijnt er een boekdeel over de Jodenvervolging in West- en Noord-Europa. Het gaat daarbij niet om de zoveelste studie. Het volume presenteert authentiek bronnenmateriaal en persoonlijke manuscripten en confronteert de lezer op een directe manier met de sporen van de Jodenvervolging, onder meer in ons land. Op **dinsdag 28 april 2015** komen twee redacteurs naar Brussel.

Tekstuitgaven maken de confrontatie met vervolging reëel

Het volume over West- en Noord-Europa is het twaalfde in een [zestiendelige reeks](#) over de vervolging en uitroeiing van de Europese Joden door nazi-Duitsland. De reeks presenteert de Shoah aan de hand van de uitgave van teksten die op het ogenblik van de feiten werden neergeschreven. Op die manier wordt de lezer op een zeer directe manier geconfronteerd met de realiteit van de Jodenvervolging.

De reeks is een monument van papier voor de slachtoffers van de Shoah. Elk volume bevat ongeveer 300 documenten, zorgvuldig geselecteerd om de situatie in een bepaalde regio of periode te weerspiegelen. Daardoor komt een groot aantal aspecten aan bod. Noten onderaan elke pagina plaatsen de bronnen in een bredere context, daarbij gebruik makend van de meest recente historiografie. Kortom: een werkinstrument dat ook voor een breed publiek erg toegankelijk is.

Debat met redacteurs en Belgische experts

Op 28 april komen Katja Happe en Barbara Lambauer, de twee belangrijkste redacteurs van [het volume over West- en Noord-Europa](#), het boekdeel en het overkoepelde publicatieproject voorstellen. De klemtoon ligt daarbij uiteraard op de Belgische vervolgingsgeschiedenis. Zes Belgische specialisten gaan daarna in debat gaan met de twee Duitse historici.

Mme. Florence Lamand en Mr. Hiltermann zullen aanwezig zijn als vertegenwoordigers van de Duitse ambassade in België.

Programma

De voertaal van deze activiteit is het Engels

- ° 14u.
Welkomstwoorden door Rudi Van Doorslaer, directeur van het CegeSoma
- °14:15u.
Voorstelling van de publicatiereeks en het volume over West- en Noord-Europa, door Katje Happe en Barbara Lambauer
- °14:45u.
Reflectie en analyse door Pascale Falek (Joods Museum van België), Lieven Saerens (CegeSoma), Veerle Vanden Daelen (CegeSoma), Rudi Van Doorslaer (CegeSoma), Herman Van Goethem (Kazere Dossin) en Nico Wouters (CegeSoma) - Deel 1
- °15:30u. – Reflectie en analyse - Deel 2, gevolgd door Q & A
- °16:30u. – Conclusies

Praktische informatie

- Datum: dinsdag 28 april 2015, vanaf 14u.00 tot 16u.45
- Locatie: conferentiezaal CegeSoma, Luchtvaartsquare 29, 1070 Brussel
- Inkom: gratis, maar gelieve u ten laatste op donderdag 23 april aan te melden via mail ([Karel Strobbe](#)) of via tel. 02/556 92 11
- Voertaal: Engels.

8 / 4 / 2015 - 13 / 4 / 2015

A. en M. Salomon c.1935 (CegeSoma 101252) Fonds UPJB